

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LA THỊ THUỶ LÊ

**NGHÈO ĐÓI VÀ CÁC NHÂN TỐ TÁC ĐỘNG TỚI NGHÈO
ĐÓI TẠI HUYỆN ĐỊNH HÓA - TỈNH THÁI NGUYÊN
(GIAI ĐOẠN 2007 - 2011)**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Thái Nguyên, năm 2012

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LA THỊ THUYỀN LÊ

NGHÈO ĐÓI VÀ CÁC NHÂN TỐ TÁC ĐỘNG TỚI NGHÈO ĐÓI TẠI HUYỆN ĐỊNH HÓA - TỈNH THÁI NGUYÊN
(GIAI ĐOẠN 2007 - 2011)

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Chuyên ngành: Kinh tế Nông nghiệp

Mã số: 60 - 31 - 10

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

PGS.TS. Nguyễn Thị Gấm

Thái Nguyên, năm 2012

LỜI CAM ĐOAN

L luận văn “**Nghèo đói và các nhân tố ảnh hưởng tới nghèo đói tại huyện Định Hóa tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2007 - 2011**” được thực hiện từ tháng 5/2011 đến tháng 5/2012. Luận văn sử dụng những thông tin từ nhiều nguồn khác nhau. Các thông tin này đã được chỉ rõ nguồn gốc, phần lớn thông tin thu thập từ điều tra thực tế ở địa phương, số liệu đã được tổng hợp và xử lý trên phần mềm Excel.

Tôi xin cam đoan rằng , số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào tại Việt Nam.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và mọi thông tin trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 7 năm 2012

Tác giả

La Thị Thùy Lê

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng QL Sau Đại học, cùng các thầy, cô giáo trong Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ, tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Đặc biệt xin chân thành cảm ơn tới cô giáo PGS. TS. Nguyễn Thị Gấm đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tận tình và đóng góp nhiều ý kiến quý báu, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn cán bộ, lãnh đạo Huyện uỷ, UBND huyện Định Hóa - Tỉnh Thái Nguyên, Trạm Khuyến nông, Phòng Nông Nghiệp&PTNT, Phòng Thống kê, Phòng Lao động Thương binh, Xã hội, Phòng Tài nguyên và Môi trường, cán bộ và nhân dân các xã Bình Thành, Diêm Mạc, Linh Thông, Trung Hội, Bảo Cường, Kim Phượng, Tân Dương đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ khi điều tra thực địa giúp tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn cơ quan, gia đình, bạn bè, đồng nghiệp, đã luôn sát cánh, động viên, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Thái Nguyên, ngày tháng 7 năm 2012

Tác giả luận văn

La Thị Thùy Lê

MỤC LỤC

	Trang
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục chữ viết tắt	v
Danh mục bảng biểu.....	vi
Danh mục các hình.....	vii
MỞ ĐẦU	1
Chương 1 TỔNG QUAN CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ NGHÈO ĐÓI VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	4
<i>1.1. Cơ sở khoa học của vấn đề đói nghèo</i>	<i>4</i>
<i>1.1.1. Cơ sở lý luận.....</i>	<i>4</i>
<i>1.1.2. Cơ sở thực tiễn của đề tài.....</i>	<i>11</i>
<i>1.1.3. Một số nghiên cứu nghèo đói trên phạm vi địa bàn tỉnh Thái Nguyên</i>	<i>25</i>
<i>1.2. Phương pháp nghiên cứu.....</i>	<i>26</i>
<i>1.2.1. Các vấn đề mà đề tài cần giải quyết.....</i>	<i>26</i>
<i>1.2.2. Thiết kế nghiên cứu.....</i>	<i>26</i>
<i>1.2.3. Chọn điểm nghiên cứu.....</i>	<i>30</i>
<i>1.2.4. Phương pháp tổng hợp, xử lý số liệu.....</i>	<i>31</i>
<i>1.2.5. Phương pháp phân tích thông tin</i>	<i>31</i>
<i>1.2.6 Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu</i>	<i>33</i>
Chương 2 NGHÈO ĐÓI VÀ CÁC NHÂN TỐ TÁC ĐỘNG TỚI NGHÈO ĐÓI TẠI HUYỆN ĐỊNH HÓA TỈNH THÁI NGUYÊN GIAI ĐOẠN 2007 - 2011.....	34
<i>2.1. Tình hình cơ bản của huyện Định Hóa.....</i>	<i>34</i>
<i>2.1.2. Điều kiện Kinh tế - xã hội huyện Định Hoá.....</i>	<i>40</i>
<i>2.1.3 Thực trạng công tác xóa đói giảm nghèo tại huyện định hóa giai đoạn 2007 - 2011</i>	<i>48</i>

2.2. <i>Thực trạng nghèo đói của nhóm hộ điều tra</i>	57
2.2.1 <i>Tình hình chung của nhóm hộ điều tra</i>	57
2.2.2. <i>Thu nhập bình quân từ hai nhóm hộ nghiên cứu của hộ gia đình huyện Định Hóa giai đoạn 2007 – 2011</i>	65
2.2.3 <i>Phân tích tình hình sản xuất và thu nhập của hộ gia đình huyện Định Hóa giai đoạn 2007 - 2011</i>	67
2.2.4 <i>Đầu tư cho các hoạt động của nhóm hộ điều tra</i>	71
2.2.5 <i>Phân tích nhân tố tác động và các hậu quả ảnh hưởng đến nghèo đói của hộ gia đình huyện Định Hóa giai đoạn 2007 – 2011</i>	76
2.3 <i>Đánh giá các yếu tố ảnh hưởng đến thu nhập của hộ</i>	84
2.3.1 <i>Phân tích tương quan (Correlation)</i>	84
2.3.2 <i>Đánh giá ảnh hưởng của các nhân tố tới thu nhập của hộ bằng hàm sản xuất Cobb – Douglas</i>	86
Chương 3 CÁC GIẢI PHÁP GIẢM NGHÈO CHO HỘ NÔNG DÂN HUYỆN ĐỊNH HOÁ	94
3.1. <i>Định hướng phát triển kinh tế - xã hội huyện Định Hoá</i>	94
3.1.1. <i>Định hướng phát triển chung của huyện</i>	94
3.1.2. <i>Những chỉ tiêu phấn đấu cụ thể của Chương trình từ nay đến năm 2015</i>	94
3.2. <i>Một số giải pháp xóa đói giảm nghèo cho hộ nông dân</i>	95
3.2.1 <i>Những giải pháp về kinh tế</i>	95
3.3.2 <i>Những giải pháp về hỗ trợ, tăng thu nhập cho hộ nghèo</i>	99
KẾT LUẬN	103
TÀI LIỆU THAM KHẢO	105
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
ANQP	An ninh quốc phòng
ATK	An toàn khu
BCĐ	Ban chỉ đạo
BQLR	Ban quản lý rừng
CBVC	Cán bộ viên chức
CC	Cơ cấu
CNH - HĐH	Công nghiệp hoá - Hiện đại hoá
CSXH	Chính sách xã hội
DT	Diện tích
FAO	Tổ chức Lương Nông Liên hợp quốc
GĐ	Gia đình
GQVL	Giải quyết việc làm
HĐND	Hội đồng nhân dân
KHH	Kế hoạch hoá
KL	Khuyến lâm
KN	Khuyến nông
KTXH	Kinh tế xã hội
LĐXK	Lao động xuất khẩu
MDG	Mục tiêu phát triển thiên niên kỉ
NN&PTNT	Nông nghiệp và phát triển nông thôn
ODA	Official Development Assistance (Hỗ trợ phát triển chính thức)
PTNT	Phát triển nông thôn
QLRBV	Quản lý rừng bền vững
SXKD	Sản xuất kinh doanh
TBXH	Thương binh xã hội
TH	Tiểu học
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
TN	Tự nhiên
Tr.đ	Triệu đồng
UBND	Ủy ban nhân dân
XĐGN	Xoá đói giảm nghèo
XKLD	Xuất khẩu lao động
PPP	(Purchasing Power Parity) Sức mua tương đương

DANH MỤC BẢNG BIỂU

	Trang
Bảng 1.1. Chuẩn nghèo của một số nước Châu Á	7
Bảng 1.2. Chuẩn mực nghèo đói của Việt Nam qua các giai đoạn	9
Bảng 1.3: Tỷ lệ hộ nghèo theo chuẩn nghèo của Chính phủ giai đoạn 2006 - 2010, 2010	17
Bảng 1.4: Lựa chọn mẫu điều tra	30
Bảng 2.1: Tình hình sử dụng quỹ đất của huyện Định Hoá năm 2011	37
Bảng 2.2: Nhân khẩu và lao động của huyện Định Hóa năm 2011	41
Bảng 2.3 : Cơ cấu kinh tế huyện Định Hoá, 2008 – 2010	44
Bảng 2.4: Kết quả giảm nghèo huyện Định Hóa, giai đoạn 2007 – 2011	50
Bảng 2.5 Kết quả chính sách Nhà nước hỗ trợ người nghèo huyện Định Hóa , giai đoạn 2007 - 2010	56
Bảng 2.6 . Thông tin chung về chủ hộ	58
Bảng 2.7. Tình hình thành phần dân tộc và lao động của Hộ.....	58
Bảng 2.8: Tình hình trang bị tài sản phục vụ SXKD & đời sống.....	60
Bảng 2.9: Thống kê về số lượng vật nuôi của hai nhóm hộ	62
Bảng 2.10: Tình hình đất đai của nhóm hộ điều tra, 2011	64
Bảng 2.11: Các nguồn thu của nhóm hộ điều tra giai đoạn 2007 - 2011.....	65
Bảng 2.12: Kết quả sản xuất ngành trồng trọt của nhóm hộ điều tra năm 2011	69
Bảng 2.13: Tình hình sản xuất ngành chăn nuôi của nhóm hộ điều tra.....	70
Bảng 2.14. Chi phí cho hoạt động trồng lúa	72
Bảng 2.15. Chi phí bình quân về chăn nuôi của các hộ điều tra.....	73
Bảng 2.16. Các khoản chi phí cho sinh hoạt.....	75
Bảng 2.17: Tổng hợp nhân tố tác động dẫn đến đói nghèo của nhóm hộ điều tra năm 2011	76
Bảng 2.18: Nguồn lực đất đai của hộ qua thời kỳ 2007-2011	80
Bảng 2.19: Tình hình vốn và vốn vay của hộ giai đoạn 2007 – 2011	82
Bảng 2.20: Tổng hợp kinh nghiệm sản xuất của hộ giai đoạn 2007 - 2011 ...	83
Bảng 2.21: Tương quan giữa các yếu tố tác động trong mô hình Năm 2007.....	84
Bảng 2.22: Kết quả phân tích hàm CD của các hộ điều tra giai đoạn 2007 - 2011.....	87

DANH MỤC CÁC HÌNH

	Trang
Hình 1.1. Biểu đồ so sánh tỷ lệ suy giảm dài hạn của đói nghèo	12
Hình 1.2. Sơ đồ Khung phương pháp phân tích vấn đề	27
Hình 2.1. Bản đồ địa chính Huyện Định Hoá	35
Hình 2.2. Biểu đồ cơ cấu diện tích đất	38
Hình 2.3. Biểu đồ cơ cấu lao động của huyện chia theo ngành	42

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Bước vào thập niên thứ hai của thế kỷ XXI, các nước trên thế giới cũng như Việt Nam đang đứng trước những thay đổi lớn lao có ý nghĩa bước ngoặt. Những thay đổi ấy tạo ra những cơ hội và thách thức đối với đường lối, chính sách phát triển, trong đó có chính sách xóa đói, giảm nghèo. Xuất phát từ quan điểm vấn đề đói nghèo không được giải quyết thì không có mục tiêu nào đặt ra như tăng trưởng kinh tế, cải thiện đời sống nhân dân, ổn định, bảo đảm các quyền con người được thực hiện. Chính sách xóa đói, giảm nghèo đã trở thành một chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước ta và là một nội dung quan trọng của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa.

Trong những năm qua, Đảng và Nhà nước đã có nhiều chính sách và biện pháp thích hợp để tiến hành xóa đói giảm nghèo, kết hợp phát huy nội lực với trợ giúp quốc tế. Nhà nước đã tập trung đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội và trợ giúp về điều kiện sản xuất, nâng cao kiến thức để người nghèo, hộ nghèo, vùng nghèo tự vươn lên thoát nghèo và cải thiện mức sống một cách bền vững đồng thời đẩy mạnh việc thực hiện chính sách đặc biệt về trợ giúp đầu tư phát triển sản xuất, nhất là đất sản xuất; trợ giúp đất ở, nhà ở, nước sạch, đào tạo nghề và tạo việc làm cho đồng bào nghèo trong các dân tộc thiểu số. Nhà nước đã ban hành nhiều chính sách khuyến khích mạnh các doanh nghiệp, trước hết các doanh nghiệp nhỏ và vừa, các hộ giàu đầu tư vốn phát triển sản xuất ở nông thôn, nhất là nông thôn vùng núi. Vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể nhân dân đã được phát huy mạnh mẽ trong công cuộc xóa đói, giảm nghèo.

Định Hóa là một huyện miền núi nghèo nằm về phía Tây-Bắc của tỉnh Thái Nguyên. Toàn huyện có 23 xã, 1 thị trấn với 435 xóm, bản gồm 19.813 hộ dân. Hiện nay 18 xã trong huyện được xác định là các xã đặc biệt khó khăn và xã an toàn khu, được Chính phủ đầu tư theo chương trình 135. Thời gian qua được Đảng và Nhà nước hết sức quan tâm đầu tư, Định Hoá vẫn là một